

Xina

«Waterworld» - «Gwendoline» - «Gremlins»

Hi ha un *made in China* que ens persegueix. Ara mateix és a la pantalla que mires i a la vegada és a la teva mà. Compte. Mossega. A vegades fins i tot apareix d'amagat amb un subtil *made in PRC* per no espantar-nos i continuar-nos controlant sense que ens n'adonem gaire. El fet, però, és que fins i tot així i des de la nostra visió occidental, la Xina no hi és gaire. Continua sent aquell país exòtic i llunyà ple de gent i de líders *comunistes*. Diuen que si tots els xinesos tinguessin la pensada de saltar a la vegada, en caure mourien la Terra de la seva òrbita actual. És mentida, però això tant se val. També tenen budistes i muntanyes però això surt només als reportatges dels dominicals i tampoc estic del tot segur que sigui veritat. Tot això porta a pensar que la seva presència algun analista oportunista l'anomenaria invasió silenciosa, però aquí i avui em quedaré amb l'altra cara de la mateixa moneda: mentre ells fan veure que no hi són, nosaltres, els occidentals, continuem muntant tot d'històries extravagants basades en la seva cultura llunyana.

Aquell mateix exotisme que va fer de la ruta de la seda o del descobriment del nou món unes epopeies magnífiques (vistes des de casa i no des de dalt dels vaixells, és clar) i que va obsessionar tota Europa durant l'impressionisme (amb tràfic d'il·lustracions orientals, pagodes als jardins de París i en Monet pintant nenúfars amb ponts japonesos al darrere) continua funcionant a les grans pantalles. Bé, ho va fer sobretot als anys vuitanta però, de manera prou sorprenent i inadvertida, la moda mai ha acabat de desaparèixer. Aquí i allà apareixen de tant en tant referències vagues a una cultura asiàtica i xinesa que en realitat té més d'inventat que de real. I si no que li ho preguntin a en Kevin Costner.

No hi ha res com fotre crits per intentar aixecar una pel·lícula.

No m'és fàcil parlar de *Waterworld*. No perquè no se'n puguin dir moltes coses sinó perquè en Pere ja ha gastat tots els insults (<http://trilogia.cat/star-trek-iv-the-voyage-home-avatar-waterworld/>). Per si de cas diré un anodí, neutre i bàsic Kevin Costner fill de puta i em quedaré a gust. Ara ja podem anar directament al que ens interessa d'aquest engendre ambientat en un món del futur on tot sembla ser aigua salada menys els pixats d'en Kevin Costner, que són beuratges divins. Però oblidem en Kevin Costner, els seus pixats i totes aquestes piscines que devien haver d'omplir per filmar la pel·lícula. El que de veritat ens interessa de *Waterworld* és que algú, per fer veure que hi havia un camí de salvació i una esperança en la vida humana, va dibuixar un tatuatge a l'esquena d'una nena.

El tatuatge no és en cap cas un element secundari. Una pel·lícula que de per si té molts pocs elements que la sustentin, necessita una idea qualsevol que faci aguantar i avançar la trama. Aquí és ben bé això: un maleït tatuatge amb lletres xineses ens endinsa en una altra excusa monumental per aconseguir quadrar el guió i portar les coses a alguna banda.

És obvi que tot evoca a llenguatge quasi infantil dins de la solució de la trama. Una nena és, per definició, el simbolisme de l'esperança, de la llibertat. La innocència que en un futur proper serà capaç de tornar a poblar (ei, Gallardón, amb la divina llavor del seu ventre) un planeta que sembla del tot perdut. El tatuatge només aporta la informació mínima per fer que la nena faci aquest camí cap a la salvació. Poc importa com se l'ha fet ni per què la pobra nena va haver de sortir de la paradisiaca illa dels tatuatges per servir d'excusa per fer moure el cul i les brànquies d'en Kevin Costner durant un parell d'hores de pel·lícula.

Híppits al món inundat del futur.

A *Waterworld* res té gaire sentit i donar-hi més voltes només us farà més infeliços tot sabent que les hores de la vida es perden tot intentant trobar justificació a allò injustificable. Si us serveix de consol, haver llegit aquest últim paràgraf sobre la seva trama bàsica en comptes de veure les dues hores que dura la pel·lícula és quelcom que m'hauríeu d'agrair. El símbol de l'esperança no és altre que el de l'exotisme oriental i no us n'espatllaré el final (perquè us desitjo moltes coses bones i una d'elles no és *Waterworld*) si us dic que l'arribada a la terra promesa no és exempta de retrobaments amb senyors d'ulls apaïats i blancs bigotis allargats. Sí, mainada, *Waterworld* té un missatge profund de salvació a través de les doctrines humanistes i pacífiques que formen les estructures bàsiques de la Xina. Exacte, la mateixa Xina que surt al telenotícies per parlar de repressions, nul·la llibertat d'expressió, debilíssima democràcia (ei, Espanya?), terrible esclatxa entre rics i pobres o horribles condicions laborals. I és que *Waterworld* és del 1995 però ara, quasi vint anys després, continuem amb les mateixes idees falses, prejudicis, esperances i enganys que tenia la gent de fa més d'un segle. O de tota l'eternitat. I aquí resideix la gràcia i desgràcia de tot plegat. La nostra cultura occidental tendeix a idealitzar les diferències i l'exotisme, però li costa actualitzar-se i canviar. I aquí podríem tornar (<http://trilogia.cat/the-changeling-delicatessen-contact/>) a la ciència, Carl Sagan i l'afany per l'autocorrecció, però no ho farem. En un univers on la cultura xinesa és la mare del feng shui, un científic és capaç de prendre's homeopatia, provocar i parar erupcions de volcans asiàtics amb un botó o caçar papallones imaginàries.

'No em toqueu que os voy a enviar al Tribunal Constitucional, nazionalistas'.

Perquè, per als que no ho sapigueu (que espero que sigueu molts), la Gwendoline és filla de pare científic. D'una ciència que és capaç de fer-los moure fins la Xina per buscar una papallona imaginària. Coses que passen, suposo. Manies familiars. Aquell senyor que col·lecciona coses que en algun moment havien estat vives i ara s'omplen de pols al costat d'una maqueta enorme de la Sagrada Família feta amb escuradents. El cas és que com que el pare no torna, les dues filles decideixen anar-lo a buscar, no sigui que la papallona se l'hagi empassat. I així és com na Gwendoline arriba (dins d'una caixa de mercaderies) a la Xina.

Barbarella meets Indiana Jones. Així va ser com la van intentar vendre. I no podem dir que se n'allunyi gaire, tot i que el resultat final és completament diferent. Hi surten noies aventureres ensenyant pits? La resposta és absolutament afirmativa. Les seves aventures tenen quelcom d'interessant? No rotund i categòric. I justament aquí és on es troba la diferència entre el que *Gwendoline* és i el que intenta vendre tot sent incapaç d'arribar a cap de les seves fites.

Fecundacions i senyores amb gent petitona fent d'estructura del propi vestit.

Però tornem a la caixa. Que la Gwendoline arribi a la Xina dins d'una caixa de mercaderies ens pot donar prou pistes com per saber que, ei, alguna cosa no funciona. Ni tan sols tenen el detall d'explicar-nos per què sa germana viatjava en primera classe i ella dins una caixa de fusta de metre per metre. El que de veritat és important de la caixa no és el fet en si sinó la manera com la Gwendoline entra a la Xina. Ho fa com si fos un lloc on les regles són diferents i no calgui donar explicacions de tonteries. I és que el món xinès d'aquesta pel·lícula no és que sigui poc veraç sinó que és directament inventat.

Al principi n'aprofita l'ambientació per tal de poder deixar clar que els costums són exòtics i que les màfies xineses són dolentes, però des del moment en el què apareix en Corto Maltès in person, que tot comença a desquadrar-se (bé, desquadrar-se encara més, vull dir). La caixa era un avís clar i sincer perquè no els hi fem el més mínim cas. Aventures inversemblants per rius, deserts i el país de les femes que vesteixen de manera estranya. Pits. Molts pits. Carreres de pits. Sexe de pits. Guerra de pits. Fecundació de pits. Volcans de pits. Senyors amb pits. Vestits enormes amb pits. Pits. Pits. Pits. Llàstima que avui no parlem de pits. El que ens té ara enganxats als pits de la Gwendoline i companyia és una papallona. Xinesa. Imaginària. Pits. Però a nosaltres això ens importa tant com va importar als creadors i productors de la pel·lícula. Gens.

Pits i tangles al país de les femes.

Per animals xinesos interessants ja tenim els mogwais. Ells sí que molen de veritat i no els escarabats amb ales de coloraines que són les papallones. Els mogwais s'han guanyat el nostre cor durant trenta anys amb tres regles ben senzilles. Mantenir-los allunyats de la llum, especialment la llum solar perquè els mataria. No donar-los mai aigua, ni tan sols per beure. I la més important de totes, la regla que no s'ha d'oblidar mai, és que no importa si ploren, no importa si ho demanen desesperadament, mai, mai, mai se'ls ha de donar menjar després de mitjanit.

La primera escena de Gremlins és una caminada ràpida pel barri xinès d'una ciutat americana qualsevol. Un pare desesperat intenta vendre els seus invents a la botiga equivocada i de rebot hi troba el regal de Nadal perfecte pel seu fill. Es dirà Guizmo i és una monaaaaaaaaada.

El super xino de la cantonada també fa aquesta pinta.

Gremlins no és més que una entremaliadura fantàstica però a molts ens ha marcat la infància i la tenim en un altar que es mereix només en un noranta per cent dels casos. És un percentatge bastant alt, cert, però les coses aquí funcionen d'aquesta manera i no em fareu pas canviar d'opinió. *Gremlins* és una petita meravella i en Joe Dante es va posar tota la meva generació a la butxaca gràcies a ells. Suposo que també es va posar altres coses a la butxaca gràcies a la venda de ninotets de Guizmo però això ja seria un altre tema. És que és tan moooooono.

Però tornem al que ens interessa, que en Guizmo em despista més que els pits de la Gwendoline, les brànquies d'en Kevin Costner o el tanga d'en Corto Maltès. Deia que *Gremlins* és una meravella, i que ho és de maneres semblants a *Gwendoline* o *Waterworld* però ensortint-se'n amb el que pretén. Petites aventures que porten a conseqüències inesperades, descobriments estranys i lluites entre el bé i el mal sense tenir del tot clar què és bé i què és mal i per què les dues coses estan diferenciades.

Entreteniment és la Blancaneus i els set nans.

A *Gremlins* poc ens importen les implicacions morals o immediates dels actes d'uns monstruets entremaliats. És una d'aquelles pel·lícules amb les quals a poc a poc decideixes passar-ho bé. Se'n diu entreteniment i és per això que un entreteniment necessita suport de cervesa i un altre com el de *Gremlins*, no. És per això que no hi ha Xina bona ni dolenta sinó Xina ben utilitzada o mal utilitzada. Tant la Gwendoline com en Guizmo (i en Kevin Costner segur que també, si l'haguessin deixat) surten d'una caixa amb orígens i conseqüències xineses. Però d'obrir una caixa imaginària i extreure'n tot un món només els més llestos i avançats se'n surten. La Xina continua sent la mentida més gran del món, amb vells màgics, camins espirituals i animals exòtics (bonus de Trilogia: *Big trouble in Little China*). Però si del que es tracta és de crear nous móns per dotar d'una base les nostres històries, la Xina és la resposta a tot, la resposta final. És la fantasia on tot comença i on, si hi ha sort, tot s'acaba diluint. Tot evitant sortir d'una caixa amb una etiqueteta al cul on posi *made in China*.

'Quan obri els ulls us fecundo amb la mirada. És que sóc tan moooooooooooooo'